



MINISTER
ROZWOJU REGIONALNEGO

Grażyna Gęsicka

DKS-I-0700-1-DB/07
L.dz.

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 20.03.07

nr. 1909 podpis.....

BPS

Warszawa, 19.03.2007 r.

SECRETARIA
Słona Praca Senacka
wpłynęło dn. 21.03.07
nr. 2448 podpis.....

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W nawiązaniu do oświadczenia Pani Senator Mirosławy Nykiel złożonego podczas 27 posiedzenia Senatu RP w dniu 8 lutego br. w sprawie wsparcia przedsiębiorczości w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013, uprzejmie przedstawiam stanowisko Ministerstwa Rozwoju Regionalnego do załączonych do oświadczenia uwag przedstawionych w Raporcie Śląskiego Konsorcjum Instytucji Wsparcia Rozwoju Przedsiębiorczości pt. „Wsparcie dla przedsiębiorców w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013”.

Programy operacyjne na lata 2007-2013 (PO), będące instrumentem realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 (NSRO), są ściśle powiązane z celami i priorytetami Strategii Lizbońskiej (SL), co wynika ze spójności interwencji tych programów z wytycznymi określonymi w Strategicznych Wytycznych Wspólnoty, uzupełnionych o priorytety określone w Zintegrowanym Pakiecie Wytycznych na rzecz Wzrostu i Zatrudnienia.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 docelowe poziomy wydatków związanych z promowaniem konkurencyjności i tworzeniem miejsc pracy w ramach celu „Konwergencja” powinny wynosić 60% alokacji środków polityki spójności. Mimo, że przepisy te nie dotyczą nowych państw członkowskich, które przystąpiły do UE od dnia 1 maja 2004, Polska zobowiązała się dołożyć wszelkich starań, aby zalecany pułap został osiągnięty. Zgodnie z obecnym kształtem programów operacyjnych i wiedzą nt. działań, które będą opisane szczegółowo do poszczególnych dokumentów, wskaźnik realizacji SL na poziomie NSRO wynosi blisko 64%. Na pułap ten składają się: PO Innowacyjna Gospodarka - 95%, PO Kapitał Ludzki - 83%, PO Infrastruktura i Środowisko - 67%, PO Rozwój Polski Wschodniej - 44%, 16 RPO - 40% (w wyniku negocjacji z Komisją Europejską może ulec zmianie).

W ramach szeregu prorozwojowych działań, które będą wdrażane przy udziale funduszy strukturalnych w latach 2007-2013 wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości jest jednym z priorytetowych obszarów interwencji NSRO, co znajduje odzwierciedlenie w 3 celu szczegółowym NSRO: *Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług*. Cel ten został sformułowany w odpowiedzi na wyzwania odnowionej Strategii Lizbońskiej i jest spójny z nakreślonymi w niej kierunkami działań w zakresie przedsiębiorczości i innowacyjności.

Wsparcie dla przedsiębiorstw zaprogramowano w ramach:

- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO), zarządzanych przez Zarządy poszczególnych województw,

oraz zarządzanych centralnie przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego:

- PO Innowacyjna Gospodarka (PO IG),
- PO Kapitał ludzki (bezpośrednie wsparcie dla przedsiębiorstw będzie można uzyskać w ramach priorytetu centralnego i priorytetu wdrażanego regionalnie) (PO KL),
- PO Infrastruktura i Środowisko (projekty mające na celu dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska) (PO IŚ),
- PO Rozwój Polski Wschodniej (składający się z listy wybranych projektów) (PO RPW).

Podstawowe cele, priorytety i działania dotyczące polityki w zakresie przedsiębiorczości, ze szczególnym nastawieniem na rozwój innowacyjności, realizowane będą przede wszystkim na poziomie regionalnym przez 16 Regionalnych Programów Operacyjnych. Powierzenie zarządzania funduszami strukturalnymi samorządom województw potwierdza deklarowaną od lat wolę decentralizacji polityki regionalnej w kraju. To samorządowe władze regionalne decydują o kierunkach wydatkowania środków pochodzących z budżetu polityki spójności UE, które przeznaczono na realizację programów regionalnych.

Wsparcie dla przedsiębiorstw zaprogramowane w ramach poszczególnych RPO będzie dotyczyło działań o charakterze zbliżonym np. do działania 2.3 SPO-WKP *Wzrost Konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez inwestycje* realizowanego w okresie 2004-2006. Natomiast wsparcie przedsiębiorczości na poziomie centralnym jest uzupełnieniem podstawowego wsparcia przedsiębiorstw. Aby zachować przejrzyste reguły udzielania pomocy ze środków funduszy strukturalnych, programy operacyjne na poziomie centralnym zawierają osobny katalog wsparcia i eliminują dublowanie się działań w ramach różnych programów operacyjnych.

Na poziomie regionalnym wdrażany będzie szereg działań służących realizacji NSRO, a co za tym idzie na wsparcie rozwoju regionalnego zaangażowana zostanie odpowiednia suma środków finansowych. Programy regionalne w latach 2007-2013 nie otrzymają wsparcia niższego, niż zaplanowano w Narodowym Planie Rozwoju na lata 2004-2006. Zgodnie z podziałem środków przyjętym w NSRO z 29 listopada 2006 r., środki UE na regionalne programy operacyjne wynoszą 15,99 mld euro i po odjęciu środków krajowej rezerwy programowej w wysokości 1,33 mld euro, sięgają ok. 24%. W wyniku podziału ww. rezerwy przeznaczonej na wzmocnienie najlepiej realizowanych priorytetów alokacje na RPO mogą wzrosnąć znacząco (rezerwa dzielona będzie w 2011 r.). Należy podkreślić, że oprócz środków służących realizacji RPO, które pochodzą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, 60% środków w ramach PO KL będzie wdrażana regionalnie przez Urzędy Marszałkowskie i skierowana właśnie na rozwój regionalny, na wsparcie regionalnych rynków pracy i integracji społecznej. Dodatkowo rozwój regionalny uzyska

wsparcie w ramach PO Rozwój Polski Wschodniej w wysokości 2,27 mld euro (dla 5 najbardziej zapóźnionych regionów Polski – woj. lubelskie, świętokrzyskie, podkarpackie, podlaskie, warmińsko-mazurskie). Biorąc pod uwagę powyższe skala wsparcia dla rozwoju regionalnego jest zbliżona do alokacji w ramach NPR i wynosi ok. 38,4% (nie wliczając krajowej rezerwy programowej).

Zgodnie z wytycznymi MRR w każdym RPO co najmniej 40% całkowitej alokacji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego powinno zostać przeznaczone na działania w sferze produkcyjnej. W zakres limitu dotyczącego ww. sfery wchodzi m.in.: badania i rozwój technologiczny, w tym infrastruktura szkolnictwa wyższego wspierająca działalność naukowo-badawczą; innowacje; bezpośrednie wsparcie przedsiębiorców i działalność instytucji otoczenia biznesu; społeczeństwo informacyjne; odnawialne źródła energii; turystyka, w zakresie wsparcia usług świadczonych przez przedsiębiorców. Warto podkreślić, że ostateczne decyzje dotyczące zarówno zaangażowania środków na wsparcie przedsiębiorstw i powtarzalne źródła finansowania rozwoju MSP należą do poszczególnych instytucji zarządzających RPO, które w ramach autonomii powierzonych funkcji mają ostateczne słowo w zakresie rozwoju województwa. Dlatego propozycje poszczególnych województw w zakresie podziału środków finansowych na priorytety i działania są różne.

Na dzień dzisiejszy wszystkie programy operacyjne zostały, po uprzedniej ich akceptacji przez Radę Ministrów, przesłane oficjalnie do Komisji Europejskiej. Polska rozpoczęła już oficjalne negocjacje dotyczące NSRO (1 spotkanie odbyło się w dniu 14 marca br.).

W wyniku trwających prac nad opracowaniem programów operacyjnych ustalono kształt linii demarkacyjnej ustanawiającej podział interwencji pomiędzy poszczególnymi programami, zarówno szczebla centralnego, jak regionalnego. W celu zapewnienia stosowania się do ustaleń podjętych w wyniku dyskusji nad kształtem linii demarkacyjnej i wyeliminowania możliwości jej dalszej modyfikacji, linia demarkacyjna zostanie dołączona do NSRO i będzie można udzielać wsparcia w ramach poszczególnych PO i RPO na podstawie jej zapisów.

Ogólny charakteru programów operacyjnych wynika z zasad dotyczących programowania środków polityki spójności i obowiązujących w latach 2007-2013. Mając na względzie powyższe, wszystkie instytucje zarządzające (IZ) PO/RPO przygotowują dodatkowy dokument uszczegóławiający zapisy programu operacyjnego – Szczegółowy opis priorytetów programu operacyjnego (zwany *Uszczegółowieniem*). Wstępne wersje tych dokumentów zostały udostępnione na stronach internetowych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, aby umożliwić potencjalnym beneficjentom wgląd do szczegółowo opisanych działań, typów i możliwości realizacji projektów w ramach poszczególnych programów operacyjnych. Należy jednak pamiętać, że po zatwierdzeniu programów operacyjnych przez Komisję Europejską projekty *Uszczegółowień* mogą ulegać zmianom w wyniku prowadzonych negocjacji.

PO Innowacyjna Gospodarka

Celem Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007 - 2013 jest *rozwój polskiej gospodarki w oparciu o innowacyjne przedsiębiorstwa*. Osiągnięcie tego celu będzie realizowane poprzez działania składające się na kompleksowy proces będący jednym z ważniejszych elementów wspierających rozwój społeczno-gospodarczy kraju. Do składowych tego procesu należą: wsparcie innowacyjnych przedsięwzięć przedsiębiorców, dofinansowanie wyspecjalizowanych instytucji otoczenia biznesu oraz jednostek ze sfery B+R. Zaplanowane w ramach PO IG wsparcie należy postrzegać w sposób kompleksowy oraz komplementarny w stosunku do innych programów realizowanych z wykorzystaniem środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w latach 2007 – 2013. Innowacyjne inwestycje w sferę B+R – kadre i infrastrukturę pomogą prowadzić prace badawcze na najwyższym poziomie, pozwalającym uzyskać wyniki, które będzie można zastosować

gospodarczo. Wyniki te przyczynią się do tworzenia nowych innowacyjnych przedsiębiorstw, których rozwój będzie wspierany poprzez zapewnienie kapitału na inwestycje w innowacje oraz wzajemną współpracę i działalność licznych instytucji otoczenia biznesu. Dodatkowo, wsparta zostanie ich ekspansja na rynkach międzynarodowych poprzez działania promocyjno-informacyjne. Osiągnięcie wyznaczonego celu głównego, przy wykorzystaniu wszystkich powyższych elementów, będzie efektywniejsze dzięki szerokiemu wykorzystaniu narzędzi informacyjnych i komunikacyjnych.

Wsparcie działań modernizacyjnych czy prostych inwestycji przedsiębiorców nie jest wystarczające, aby osiągnąć cel PO IG i efektywnie doprowadzić do rozwoju konkurencyjnej gospodarki na skalę europejską i światową. W obecnej dobie innowacji i wysokich technologii, stanowiących zasadniczy czynnik konkurencyjności przedsiębiorstw, nie należy skupiać się jedynie na pomocy jaka oferowana była w ramach działania 2.3 „*Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje*” SPO - WKP, niezależnie od stopnia powodzenia tego typu instrumentów wśród przedsiębiorców. Wskazany przez Panią Senator fakt trudności jakie w minionej perspektywie finansowej sprawiała realizacja działań innowacyjnych, jedynie utwierdza w przekonaniu, że tego typu inwestycje (innowacyjne) należy wspierać, promować oraz inwestować w otoczenie wspomagające ich realizację.

Jednocześnie należy podkreślić, że instrumenty o charakterze zbliżonym do działania 2.3 SPO - WKP nie zostały pominięte w planach zagospodarowania środków na lata 2007 - 2013. Zgodnie z koncepcją realizacji wsparcia w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, także zgodnie z licznymi postulatami w okresie 2004 - 2006, instrumenty tego typu będą realizowane na szczeblu bliższym przedsiębiorcy - na poziomie lokalnym w ramach regionalnych programów operacyjnych.

W ramach PO IG, zgodnie z charakterem Programu, przewidziano wiele uzupełniających się instrumentów służących zarówno bezpośredniemu, jak i pośredniemu wsparciu przedsiębiorstw. W odniesieniu do działań skierowanych bezpośrednio do przedsiębiorstw, w tym MSP należą m.in. instrumenty w zakresie inicjowania działalności innowacyjnej w formie umorzenia części kredytu technologicznego, w zakresie inwestycji przedsiębiorstw w B+R, prowadzenia prac badawczo-rozwojowych oraz wdrożenia ich wyników, zarządzania własnością intelektualną, rozwijania e-usług, także typu *business to business*, kooperacji, wsparcia działania na jednolitym rynku europejskim, inwestycji oraz doradztwa i szkoleń.

Określone jako *projekty systemowe* instrumenty PO IG nie służą dofinansowaniu instytucji wskazanych do ich realizacji. Ten typ projektu jest innym sposobem realizacji wsparcia, polegającym na wykorzystaniu instytucji, które już istnieją i realizują działania zbliżone, bądź tożsame z planowanymi w ramach PO IG. Realizacja wsparcia z udziałem PARP, KFK czy BGK nie służy bynajmniej dofinansowaniu działalności tych instytucji, a jedynie wykorzystaniu ich potencjału oraz doświadczenia w realizacji wsparcia dla przedsiębiorców.

W odniesieniu do progu wartości kosztów kwalifikowanych projektów w ramach działania 4.4 *Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym* na poziomie 8 mln zł uprzejmie informuję, iż takie ustalenie wynika m.in. z dotychczasowych doświadczeń przy wdrażaniu działań w ramach SPO - WKP i ma na celu zapobieżenie rozdrobnienia środków oraz wsparcie inwestycji innowacyjnych, zgodnie z charakterem Programu, a także z konieczności zagwarantowania komplementarności udzielanego wsparcia w ramach NSRO (wynika z linii demarkacyjnej pomiędzy PO IG a regionalnymi programami operacyjnymi). Wytyczona na poziomie 8 mln zł linia demarkacyjna została wypracowana we współpracy z władzami regionalnymi oraz była konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi. Instytucja zarządzająca PO IG stoi na stanowisku, że górna granica wsparcia

w ramach tego działania powinna zostać obniżona do 160 mln zł kosztów kwalifikowanych projektu, określając jednocześnie kryterium wejścia do działania 4.5 „*Wspieranie inwestycji o dużym znaczeniu dla gospodarki*” na poziomie 160 mln zł kosztów kwalifikowanych projektu. W chwili obecnej trwają uzgodnienia w przedmiotowej sprawie z instytucją pośredniczącą dla ww. działań PO IG, odpowiedzialną za ich zakres merytoryczny. Podobna sytuacja ma miejsce w odniesieniu do wymogu udziału 10 przedsiębiorców w powiązaniu kooperacyjnym w działaniu 5.1 „*Wspieranie powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym*”, gdzie instytucja zarządzająca Programem postuluje obniżenie tego kryterium do 7 przedsiębiorców.

Aktualnie na stronach internetowych instytucji pośredniczących dla PO IG dostępne są tzw. karty działań. Są one wstępną wersją opisów planowanych w Programie instrumentów oraz sposobu ich realizacji. Trwają prace nad wypracowaniem dokładnych i spójnych zasad udzielania pomocy w ramach PO IG – w zakresie m.in. kryteriów wyboru projektów, kwalifikowalności kosztów na poziomie działań oraz systemu ich wdrażania. Dokładne opisy wybranych priorytetów zawarte w *Uszczegółowieniu* dla PO IG zostaną zamieszczone na stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w tym miesiącu.

PO Infrastruktura i Środowisko

Odpowiadając na kwestie dotyczące wspierania wyłącznie dużych przedsiębiorstw w PO Infrastruktura i Środowisko pragnę zaznaczyć, iż PO IŚ marginalnie traktuje wsparcie dla przedsiębiorstw, co wynika z nadrzędności celu programu zwróconego ku poprawie infrastruktury i stanu środowiska, nad bezpośrednim wsparciem przedsiębiorstw. Jest to związane bezpośrednio z polskimi zobowiązaniami traktatowymi dotyczącymi ograniczenia emisji zanieczyszczeń. W przypadku sektora środowiska działania skierowane są do dużych przedsiębiorstw, co wynika z linii demarkacyjnej pomiędzy PO IŚ a RPO, wypracowanej wspólnie z przedstawicielami samorządów regionalnych. W odróżnieniu do MSP, duże przedsiębiorstwa w większym stopniu wpływają na zanieczyszczenie środowiska. Realizacja projektów w ramach Priorytetu X i XI ma przyczynić się do zwiększenia efektywności energetycznej w aglomeracjach miejskich, wzrostu wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, a także zwiększenia bezpieczeństwa dostaw paliw i energii elektrycznej na rynek wewnętrzny. Uwzględnia to interes Wspólnoty, bowiem przyczynia się do wzmocnienia bezpieczeństwa dostaw energii w UE i zrównoważonego rozwoju. Minimalna wielkość projektów - 20 mln zł, które otrzymają dofinansowanie, zawęży liczbę przedsiębiorstw, które będą ubiegać się o wsparcie w ramach priorytetów. Natomiast kryteria dostępności nie zostały ograniczone wyłącznie do sektora dużych przedsiębiorstw.

Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej

Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej przygotowany został w odpowiedzi na dysproporcje w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego Polski A i Polski B – regionów ściany wschodniej, które stanowią 5 najbiedniejszych regionów z całej Unii Europejskiej. Alokacja PO RPW została zasilona dodatkowymi 992 mln euro ze środków EFRR, przypisanymi w budżecie UE właśnie na pomoc skierowaną dla tych regionów. Realizacja programu ma przyczynić się przede wszystkim do zaopatrzenia regionów w niezbędną infrastrukturę techniczną i stworzenie ośrodków regionalnych mogących konkurować z silnymi ośrodkami metropolitalnymi w pozostałych częściach kraju. Determinuje to skalę środków jaka została przeznaczona na pomoc przedsiębiorcom, którzy otrzymają wsparcie w ramach poszczególnych RPO.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

PO Kapitał Ludzki realizuje strategię Polski w zakresie wykorzystania Europejskiego Funduszu Społecznego, co determinuje zakres interwencji zapisanych w programie. Pomoc

dla sektora przedsiębiorstw jest tylko jednym z szeregu działań zaplanowanych do realizacji. Mimo to znaczna część środków jest skierowana właśnie na wsparcie przedsiębiorczości, co znalazło odzwierciedlenie w dwóch priorytetach programu: 2. *Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw* (rozwój kadr nowoczesnej gospodarki, wykorzystania e-learningu na rzecz podnoszenia kwalifikacji kadr przedsiębiorstw, wsparcie systemu adaptacyjności kadr, projekty innowacyjne i współpracy ponadnarodowej) oraz wdrażanego przez samorządy wojewódzkie priorytetu 8. *Regionalne kadry gospodarki* (wsparcie rozwoju kadr przedsiębiorstw w regionie, wsparcie restrukturyzowanych przedsiębiorstw, szkolenia i przekwalifikowanie pracowników, współpraca między szkołami wyższymi a przedsiębiorstwami, pracowników przedsiębiorstw i pracowników naukowych). Dodatkowym uzupełnieniem wsparcia dla przedsiębiorców będą działania w priorytecie 7. *Rynek pracy otwarty dla wszystkich oraz promocja integracji społecznej* (związane z promocją przedsiębiorczości i samozatrudnienia, np. udzielanie wsparcia przeznaczonego na rozpoczęcie działalności gospodarczej). Działania wdrażane w ramach priorytetów stanowią jedynie uzupełnienie tych zaprogramowanych w ramach RPO oraz PO IG, choć pochłaniają znaczną pulę środków (ok. 25%) spośród ok. 9,7 mld euro przeznaczonych na implementację PO KL.

Pomoc publiczna

Środki funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności nie stanowią pomocy publicznej, ale pomoc przyznana w ramach programów operacyjnych podlega pułapom określonym dla pomocy publicznej. Oznacza to, że pomoc udzielana ze środków strukturalnych podlega zasadom przyjętym dla pomocy publicznej i może być udzielana tylko zgodnie ze stosowanymi w tym zakresie przepisami wspólnotowymi. Zgodnie z nimi wszelka pomoc, która narusza konkurencję na Jednolitym Rynku Europejskim jest niedozwolona i może zostać udzielona wyłącznie na zasadzie wyjątku. Udzielanie tej pomocy określa szereg rozporządzeń oraz wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących pomocy regionalnej, horyzontalnej i sektorowej, która posługuje się nimi do oceny środków wprowadzanych przez państwa członkowskie i na podstawie których państwa członkowskie opracowują rozwiązania w zakresie udzielania pomocy.

W celu uruchomienia realizacji priorytetów i działań programów operacyjnych na lata 2007-2013, które objęte są reżimem pomocy publicznej Ministerstwo Rozwoju Regionalnego pracuje nad przygotowaniem programów pomocowych w zakresie kompetencji ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. Równolegle koordynuje przygotowanie programów leżących w kompetencji innych ministrów, odpowiedzialnych za opracowanie programów pomocowych dla poszczególnych programów operacyjnych. Aby zapewnić optymalne warunki udzielania pomocy publicznej oraz zachować jednolite zasady udzielania tej pomocy Ministerstwo Rozwoju Regionalnego opracowuje programy pomocowe wspólne dla wszystkich RPO, zgodnie z obligacją wynikającą z ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r. W ten sposób przygotowane zostaną najbardziej korzystne rozwiązania w zakresie świadczenia pomocy na przedsięwzięcia objęte reżimem pomocy publicznej, tj. m.in. zapewniające udzielanie maksymalnych intensywności pomocy oraz najszerszego katalogu kosztów kwalifikowalnych. Dodatkowo działania prowadzone przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego na poziomie centralnym będą skutkowały opracowaniem negatywnych fiszek notyfikacyjnych (argumentacji potwierdzającej brak pomocy publicznej), w celu wyeliminowania możliwości udzielania pomocy publicznej w obszarach, w których nie jest to zgodne ze strategią w danym obszarze oraz wsparcie projektów powinno być możliwe na poziomie maksymalnym określonym dla funduszy strukturalnych.

Koordynacja na poziomie NSRO opracowania programów pomocowych, które będą wykorzystywane na potrzeby wdrażania programów operacyjnych zapewni stosowanie

jednolitych zasad udzielania wsparcia w odniesieniu do tych samych typów pomocy, wyeliminuje udzielanie pomocy instytucjom publicznym, przez co będą mogły otrzymać większe wsparcie oraz doprowadzi do tego, aby pomoc publiczna udzielana była zgodnie z maksymalnymi pułapami dostępnymi dla polskich regionów, tak aby miały one możliwość nadrobienia dystansu w rozwoju społeczno-gospodarczym do innych regionów UE.

Plany inwestycyjne

Na potrzeby implementacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 stworzono Indykacyjny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych, który stanowi listę tzw. projektów kluczowych, w tym tzw. projektów dużych, które są przewidywane do realizacji w ramach programu operacyjnego. Ideą utworzenia listy projektów kluczowych jest przyspieszenie realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych istotnych z punktu widzenia osiągnięcia zakładanych wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, danego sektora bądź województwa. Projekty te w znaczący sposób przyczyniają się do realizacji założeń zawartych w Strategii Rozwoju Kraju, politykach/strategiach sektorowych oraz strategiach rozwoju województw. Większość z projektów występujących w Indykacyjnym Wykazie Indywidualnych Projektów Kluczowych będzie dotyczyć inwestycji o wartości powyżej 25 mln euro w przypadku sektora ochrony środowiska oraz 50 mln euro w pozostałych sektorach gospodarki, które zgodnie z zapisami *rozporządzenia Rady nr 1083/2006* nazywane są projektami dużymi i których wykaz jest obowiązkową częścią programu operacyjnego przekazywanego i negocjowanego z Komisją Europejską.

Na potrzeby badania stanu realizacji projektów znajdujących się na takiej liście przeprowadzona zostanie ocena stopnia przygotowania projektów kluczowych, która pozwoli na określenie potrzeb beneficjentów w zakresie wsparcia merytorycznego podczas realizacji projektu oraz odpowiednio wcześniej określi potencjalne zagrożenia wynikające z niedostatecznego oszacowania kosztów opracowania dokumentacji projektowej w przypadku dużych projektów infrastrukturalnych. Wsparcie procesu przygotowania projektów kluczowych zostanie udzielone ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna oraz z komponentów pomocy technicznej w ramach poszczególnych programów operacyjnych. Dodatkowe finansowanie posłuży zapewnieniu pomocy doradców zewnętrznych dla przygotowania projektów, które w ocenie instytucji zarządzającej programem operacyjnym będą wymagały wsparcia.

Na podstawie gromadzonych danych będą podejmowane decyzje dotyczące przede wszystkim uruchomienia dodatkowego wsparcia ze środków pomocy technicznej, mającego na celu przyspieszenie procesu realizacji projektów poprzez pomoc w przygotowaniu dokumentacji oraz eliminację zagrożeń związanych z terminowym wdrażaniem inwestycji.

Szacuje się, że dzięki systemowi przygotowania i monitorowania projektów kluczowych w latach 2008-2009 zostanie przygotowanych do realizacji znacznie więcej projektów (w szczególności dużych inwestycji infrastrukturalnych), niż ma to miejsce w ramach obecnej perspektywy finansowej. Zwiększenie ilości i wartości projektów gotowych do realizacji pozwoli na uchronienie się przed ewentualną utratą środków z funduszy europejskich w wyniku stosowania zasady „N+3”/„N+2”. Przyniesie również wymierny efekt w postaci przyspieszenia rozwoju społeczno-gospodarczego kraju.

Należy zauważyć, że projekty wybierane do IPI są szeroko konsultowane, również z przedstawicielami władz samorządowych. Zgodnie z nazwą, Indykacyjny Wykaz Projektów Kluczowych zawiera wyłącznie listę potencjalnych projektów do wsparcia w ramach programu operacyjnego, co nie jest jednoznaczne z zatwierdzeniem ich do realizacji, a jedynie do wsparcia z pomocy technicznej. Nie jest to niezgodne z zapisami art. 65 pkt a) *rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006* dotyczącym zatwierdzania kryteriów wyboru finansowanych operacji przez Komitety Monitorujące. Projekty kluczowe podobnie jak inne

projekty będą przechodziły taką samą procedurę i, poza wsparciem w zakresie opracowania niezbędnej dokumentacji projektowej, nie uzyskają dofinansowania na realizację bez uzyskania wcześniejszej akceptacji w oparciu o kryteria dostępu.

Podsumowując przedstawione powyższej stanowisko do szczegółowych uwag zgłoszonych przez Panią Senator uważam, że o sukcesie NSRO zadecyduje realizacja przedsięwzięć we wszystkich obszarach zidentyfikowanych w strategii NSRO. Działania te będą podejmowane w wielu obszarach przyczyniających się do rozwoju społeczno-gospodarczego kraju i spójności przestrzennej. Sektor przedsiębiorczości jest traktowany jako priorytetowy w NSRO, lecz skala środków przeznaczonych na wsparcie budowy przyjaznego przedsiębiorcom systemu oraz bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw nie jest tak duża jak np. dla infrastruktury, na której budowę potrzeba niewspółmiernie większych nakładów.

Fundusze strukturalne będą pełniły szczególną rolę w rozwoju gospodarki, lecz nie tylko przez bezpośrednie wsparcie sektora przedsiębiorstw, a budowę spójnego systemu rozwoju przedsiębiorczości, zapewniającej dogodne warunki dla powstawania nowych innowacyjnych firm, przede wszystkim z sektora MSP. Strategia ta obejmuje wsparcie instytucji świadczących usługi doradcze i oferujące źródło zewnętrznego finansowania przedsiębiorstw (na poziomie regionalnym ze szczególnym nastawieniem na rozwój innowacyjności niskiej, a na poziomie centralnym – na generowanie powstawania innowacji o skali średniej i wysokiej).

Wsparcie budowy systemu wspierającego przedsiębiorczość dostosowano do ustalonej linii demarkacyjnej i założonych celów do osiągnięcia na poziomie regionalnym i centralnym. Dlatego fundusze pożyczkowe i poręczeniowe stanowiące alternatywne źródło zewnętrznego finansowania firm uzyskują dofinansowanie w ramach RPO, a w ramach PO IG dofinansowane zostanie tworzenie systemu wsparcia mniejszej ilości wysoko innowacyjnych przedsięwzięć, o których wsparcie jest najtrudniejsze, gdyż obarczone są dużym ryzykiem.

Przedsiębiorcy są główną grupą beneficjentów PO Innowacyjna Gospodarka i największym odbiorcą środków zaprogramowanych w ramach programu (wg wstępnych szacunków to otrzymają ok. 45,80%). PO IG jest programem horyzontalnym, którego idea polega na wspieraniu przedsięwzięć wysoko innowacyjnych, o znaczeniu ponadregionalnym oraz projektów o dużej wartości, ale sektor MSP traktowany będzie preferencyjnie. Co więcej część działań realizowanych w ramach PO IG będzie dedykowana wyłącznie dla MSP, a dodatkowo w działaniu 4.4 *Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym* 75 % alokacji będzie przeznaczona dla MSP, natomiast 25 % dużym przedsiębiorcom. Pozostała część środków PO IG zostanie przeznaczona na wsparcie konkurencyjności polskiej nauki (ok. 23 %) przez rozwój infrastruktury jednostek naukowych w ośrodkach o wysokim potencjale badawczym, dofinansowane projektów zapewniających wsparcie realizacji polityki naukowej, naukowo – technicznej i innowacyjnej państwa, jak również projektów badawczych ukierunkowanych na bezpośrednie zastosowanie w praktyce, czyli zamawiane przez przedsiębiorców, co zwiększy wykorzystanie rezultatów B+R w gospodarce. Ok. 11 % trafi do proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu, a 17 % na wsparcie rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

Mam nadzieję, że przedstawione przeze mnie stanowisko obrazuje kompleksową strategię wsparcia przedsiębiorczości w Polsce ze środków polityki spójności w latach 2007-2013 i pozwoli mniej krytycznie spojrzeć Pani Senator na zaprogramowaną koncepcję rozwoju przedsiębiorstw.

Z poważaniem

